

Відп. ред.: Ю. Саєнко. К.: Стилос, 2002. 368 с.

8. Михайловська О.Г. «Соціальний капітал» як ресурс інститутів громадянського суспільства. Гілея: наук. вісн. 2010. Вип. 40. URL.: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gileya/2010_40/Gileya40/P3_doc.pdf

9. Громадянське суспільство в Україні /Денчук Н., Кузіна Л. К., 2004. 56 с.

10. Громадянське суспільство в Україні. Аналітичний звіт. / Уклад. Я. Бачинський, О. Стегній, В. Полуйко та ін. К.: «Вид. дім «Козаки», 2003. 135 с.

11. Гетьман І.В. Правова система України в умовах глобалізації та євроінтеграції: до постановки проблем. Державне будівництво та місцеве самоврядування. Випуск 24. 2011. С. 27–36.

12. Барматова С.П. Громадянське суспільство в Україні: тенденції та загрози. Ринок праці та зайнятість населення. 2012. № 1. С. 27–29.

13. Четвернин В.А. Демократическое конституционное государство: введение в теорию. М.: ИГПАН, 1993. 140с.

14. Усаченко Л.М. Історичний розвиток поняття «громадянське суспільство» як свідчення сутнісної еволюції його взаємовідносин з державною владою. Стратегічні пріоритети. Науково–аналітичний щоквартальний збірник. 2008. № 3(8).

15. Основні чинні кодекси і закони України /Ю. П. Єлісєв. 2–ге вид. К.: Махаон, 2003. 976 с.

УДК 35.08:316.343.656

Довгань В.О.

здобувач ступеня вищої освіти бакалавр

Вінницький державний педагогічний університет імені М.Коцюбинського

ОСОБЛИВОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

Державна служба в Україні — це професійна діяльність осіб, які займають посади в державних органах та їх апараті щодо практичного

виконання завдань і функцій держави та одержують заробітну плату за рахунок державних коштів. Ці особи є державними службовцями і мають відповідні службові повноваження.

Мета статті – дослідити проходження державної служби в Україні як складову предмета адміністративно-правового регулювання.

Проходження державної служби – це процес перебування на державній службі з моменту виникнення державно-службових відносин до їх припинення, переміщення по службі, присвоєння рангів, вирішення інших питань, пов'язаних із службою.

Основними стадіями проходження служби є такі:

- вступ (прийняття) на службу;
- атестація та підвищення кваліфікації службовців;
- присвоєння чинів, персональних звань, розрядів, дипломатичних рангів тощо;
- переведення на іншу посаду в межах служби;
- заохочення;
- притягнення до відповідальності;
- припинення служби.

Оскільки, в процесі проходження державної служби можуть і не мати місця деякі з наведених стадій, то доцільно здійснити розмежування обов'язкових і факультативних стадій.

Обов'язкові стадії – це прийняття на службу, присвоєння рангу, приведення до присяги, присвоєння чергових рангів і припинення служби.

Факультативні стадії – переведення на іншу посаду, присвоєння рангу позачергово, заохочення і притягнення до відповідальності.

Звідси потрібно виділити такі основні стадії:

1. прийняття на державну службу;
2. просування по службі;
3. припинення служби.

Стадія прийняття на державну службу охоплює такі процедури:

- прийняття відповідним органом чи керівником рішення на підставі здійснення конкурсної чи позаконкурсної процедури прийняття на службу;
- видання відповідного наказу або розпорядження про прийняття особи на конкретну вакантну посаду;
- присвоєння особі рангу службовця в межах відповідної категорії посади;
- ознайомлення особи з наказом про прийняття на посаду та зі службовими повноваженнями;
- приведення особи до присяги службовця;
- безпосередньо початок виконання службових повноважень за посадою.

Присяга державних службовців

Громадяни України, які вперше зараховуються на державну службу, приймають Присягу такого змісту: "Повністю усвідомлюючи свою високу відповідальність, урочисто присягаю, що буду вірно служити народові України, суворо дотримувати Конституції та законів України, сприяти втіленню їх у життя, зміцнювати їх авторитет, охороняти права, свободи і законні інтереси громадян, з гідністю нести високе звання державного службовця, сумлінно виконувати свої обов'язки".

Державний службовець підписує текст Присяги, який зберігається за місцем роботи. Про прийняття Присяги робиться запис у трудовій книжці [Ст.18].

Стажування державних службовців

З метою набуття практичного досвіду, перевірки професійного рівня і ділових якостей особи, яка претендує на посаду державного службовця, може проводитися стажування у відповідному державному органі терміном до двох місяців із збереженням заробітної плати за основним місцем роботи. [Ст.19]

Робочий час

Тривалість робочого часу державних службовців визначається відповідно до законодавства про працю України з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом.

Для виконання невідкладної і непередбаченої роботи державні службовці зобов'язані за розпорядженням керівника органу, в якому вони працюють, з'являтися на службу у вихідні, святкові та неробочі дні, робота за які компенсується відповідно до чинного трудового законодавства.

За рішенням керівника органу державні службовці можуть бути відкликані із щорічної або додаткової відпустки. Частина невикористаної відпустки, яка залишилася, надається державному службовцю у будь-який інший час відповідного року чи приєднується до відпустки у наступному році. [Ст.20]

Відсторонення від виконання повноважень за посадою

Невиконання службових обов'язків, що призвело до людських жертв або заподіяло значної матеріальної чи моральної шкоди громадянину, державі, підприємству, установі, організації чи об'єднанню громадян, є підставою для відсторонення державного службовця від виконання повноважень за посадою із збереженням заробітної плати. Рішення про відсторонення державного службовця від виконання повноважень за посадою приймається керівником державного органу, в якому працює цей службовець.

Тривалість відсторонення від виконання повноважень за посадою не повинна перевищувати часу службового розслідування. Службове розслідування проводиться у строк до двох місяців у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Якщо правомірність рішення про відсторонення державного службовця від виконання повноважень за посадою не підтверджується результатами службового розслідування, це рішення скасовується. [Ст.22]

Граничний вік перебування на державній службі

Граничний вік перебування на державній службі становить 60 років для чоловіків і 55 років для жінок. У разі необхідності керівник державного органу за погодженням з Начальником Головного управління державної служби при Кабінеті Міністрів України може продовжити термін перебування на державній службі, але не більш як на п'ять років [частина перша статті 23 із змінами, внесеним згідно із Законами України від 13.05.99 р. N 647-XIV, від 07.06.2001 р. N 2493-III].

У виняткових випадках після закінчення цього терміну державні службовці можуть бути залишені на державній службі лише на посадах радників або консультантів за рішенням керівника відповідного державного органу [положенням статті 23 згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 25.12.2003 р. N 21-рп/2003].

До участі у конкурсі не допускаються особи, які:

- досягли встановленого законодавством граничного віку перебування на державній службі;
- визнані в установленому порядку недієздатними;
- мають судимість, що є несумісною із зайняттям посади державного службовця (не знята судимість);
- у разі прийняття на державну службу будуть безпосередньо підпорядковані або підлеглі особам, які є їх близькими родичами чи свояками;
- позбавлені права займати відповідні посади в установленому законом порядку на визначений термін;
- в інших випадках, установлених законами.

Конкурс проводиться поетапно у такій послідовності:

- публікація оголошення державного органу про проведення конкурсу в пресі або поширення його через інші засоби масової інформації;

- прийом документів від осіб, які бажають взяти участь у конкурсі, та їх попередній розгляд на відповідність встановленим кваліфікаційним вимогам до відповідного рівня посади;
- проведення іспиту та відбір кандидатів.

Якщо за результатами конкурсу не відібрано жодного з кандидатів для призначення на посаду, конкурсна комісія не може рекомендувати цих кандидатів до кадрового резерву. В такому випадку оголошується повторний конкурс.

Рішення про призначення на посаду державного службовця та зарахування до кадрового резерву приймає керівник державного органу на підставі пропозиції конкурсної комісії протягом одного місяця з дня прийняття рішення конкурсною комісією. Це рішення може бути оскаржене керівнику відповідного державного органу протягом трьох днів після ознайомлення з цим рішенням, а також у порядку, визначеному законодавством (або в порядку підлеглості, або безпосередньо в судовому порядку).

Слід розрізняти поняття «проходження служби» і «просування по службі». Якщо проходження є загальним процесом, що починається з моменту набуття статусу державного службовця і завершується в момент втрати такого статусу, то просування означає певне посадове зростання на державній службі.

Стадія просування по службі здійснюється шляхом зайняття службовцем більш високої посади або присвоєння йому більш високого рангу. Практично просування по службі збігається з поняттям службової кар'єри, яка є індивідуальною для кожного службовця.

У західних країнах проходити службу означає «робити службову кар'єру». І успіх тут цілком залежить від особистих моральних якостей особи, її життєвого досвіду, рівня професіоналізму та кваліфікації, а також ставлення до служби.

Найбільш суттєво впливають на кар'єру службовців результати атестації. Порядок та умови проведення атестації визначаються Положенням про проведення атестації державних службовців [затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2000 р.].

Атестація службовців проводиться виключно з метою визначення відповідності чи невідповідності конкретного службовця займаній посаді. За результатами атестації атестаційна комісія приймає одне з таких рішень щодо службовця:

- відповідає займаній посаді повністю;
- неповною мірою відповідає займаній посаді;
- не відповідає займаній посаді.

Результати атестації, оформлені відповідним письмовим актом атестаційної комісії, затверджуються відповідним керівником. Службовець має право оскаржити результати атестації або в порядку підлеглості з вимогою переатестації, або безпосередньо до суду та проханням скасувати результати атестації щодо нього.

Нарешті, стадією припинення служби не тільки завершується кар'єра службовця, а й відбувається втрата ним статусу державного службовця.

Обмеження, пов'язані з проходженням державної служби:

➤ Державний службовець не має права вчиняти дії, передбачені статтями 1 і 5 Закону України "Про боротьбу з корупцією"[частина перша статті 16 в редакції Закону України від 05.10.95 р. N 358/95-ВР].

➤ Державні службовці не можуть брати участь у страйках та вчиняти інші дії, що перешкоджають нормальному функціонуванню державного органу.

➤ Інші обмеження, пов'язані з проходженням державної служби окремими категоріями державних службовців, встановлюються виключно законодавчими актами України.

Таким чином, діяльність державного службовця пов'язана з повсякденним рішенням управлінських завдань: збиранням, аналізом і

узагальненням інформації, розробкою проектів альтернативних і адекватних рішень, законів, указів, контролем їх виконання, задоволенням потреб населення, що врегульовуються державою, тощо. Отже, проходження державної служби в Україні є беззаперечним складовим елементом предмета адміністративно-правового регулювання.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Закон Про державну службу № 3723-ХІІ від 15 грудня 1993 р.
2. В. Євтух. Державна служба // Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. — К.: Парламентське видавництво, 2011. — с.202 ISBN 978-966-611-818-2.
3. Державна служба // Юридична енциклопедія : [у 6 т.] / ред. кол. Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) [та ін.]. — К. : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1998. — Т. 2 : Д — Й. — 744 с. — ISBN 966-7492-00-8.
4. Державна служба // Термінологічний словник з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму, фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення та корупції / А. Г. Чубенко, М. В. Лошицький, Д. М. Павлов, С. С. Бичкова, О. С. Юнін. — Київ : Ваіте, 2018. — С. 202. — ISBN 978-617-7627-10-3.

УДК 658.5:656.2

Котигорох А.Л.

здобувач ступеня вищої освіти бакалавр

Вінницький державний педагогічний університет імені М.Коцюбинського

МЕТОДИ ТА ЕТАПИ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Управлінське рішення в повсякденній практиці є продуктом управлінської праці, розумової діяльності людини. Управлінське рішення можна також трактувати, як процес, що реалізується суб'єктом управління й визначає дії, спрямовані на вирішення поставленого завдання в наявній чи спроектованій ситуації.